

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

840 West 33rd Street
Chicago, Illinois, 60608

Telephones:
(312) 927 4789
(312) 543 8198

PRICE 50 CENTS

OCTOBER 3 - 1983

AUŠROS METAI

NR. 18.

SVEIKINAME ALTO SUVAŽIAVIMĄ!

Sėkmės ir ištvermės
Lietuvos laisvinimo
darbo baruose!

ALTO veikėją **POVILĄ P. DARGĮ**, SLA prezidentą ir ALT Sandaros c.v. pirmininką, pagerbs spalio 22 d., Chicagoje, ALTO rengiamame baliuje, dalyvaujant ALT suvažiavimo atstovams ir visuomenei.

ALT METINIS 43-sis SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos 43-sis suvažiavimas šaukiamas 1983 m. spalio 22 d., šeštadienį, Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 South Kedzie Avenue, Chicago, Illinois. Registracijos pradžia 8:30 val. ryto. Suvažiavimo pradžia 9 val. ryto. Bendri pietūs 1 - 2 val. p.p.

Tą pačią dieną 7:30 val. vakare, toje pat salėje įvyks banketas, kuriame suvažiavimo atstovai ir svečiai pagerbs ilgametį ALT veikėją Povilą P. Dargį. Bilietus užsisakyti iš anksto kreipiantis į ALTO centrą, 2606 West

63rd Street, Chicago, Illinois 60629, tel. (312) 778 - 6900. Bilieto kaina - auka \$15.00 asmeniui.

Suvažiavimo išvakarėse, penktadienį, spalio 21 d., 7:30 v.v. ALT namuose bus suvažiavimo atstovų ir svečių priėmimas.

Į suvažiavimą kviečiami ne tik ALT atstovai, bet ir svečiai: organizacijos ir pavieniai veikėjai.

**LIETUVIS NEPAVARGS
KOVOJE UŽ
LIETUVOS LAISVĘ**

Šiais metais suėjo 40 metų sukaktis nuo pirmojo ALT sušaukto

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO Pittsburge, Pa.

Pirmojo, ALT sušaukto, Amerikos Lietuvių Kongreso, 1943 m. rugsėjo 2-3 d., Pittsburgh, Pa., rengimo komitetas. Pirmoj eilėj iš kairės: Vera Kuličienė, G. Dargienė, Juozas Tamkevičius, Petras Pivaronas, Povilas Dargis, komiteto pirmininkas, kun. P. Lunskis, J. Noris, Stasys Gabaliauskas ir Kazys Pakiel.

VEIKĖJŲ PASISAKYMAI APIE ALTĄ

ALT Informacijos direktorius kun. dr. Juozas Prunskis yra padaręs su visa eile ALTĄ sudarančių organizacijų pirmininkais gana plačius pasikalbėjimus, kur paliesta tų organizacijų veikla, jų dalyvavimas Amerikos Lietuvių Taryboje ir kt.

Atspaustame Dirvos nr. 26, 1983 pasikalbėjime inž. Vaclovas Mažeika, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas, į klausimą, kokius pasiūlymus turėtumėte tolimesnei Amerikos Lietuvių Tarybos veiklai, taip atsako:

- "Svarbiausia.
- (a) Ir toliau budėti akylai Lietuvos reikalų sargyboje,
- (b) Iš savo dalies rezersų organizuoti studijinio pobūdžio knygų lietuvių problemomis parengimą bei išleidimą,
- (c) Dėti pastangas, kad pasireiškę nesutarimai tarp pagrindinių lietuviškų veiksmų būtų išlyginti."

Povilas Dargis, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas ir ALT Sandaros centro valdybos pirmininkas, "Sandaros" ir "Tėvynės" laikraščiuose tuo pačiu klausimu taip pažymi:

- "Svarbu, kad į ALTO skyrius įsijungtų visos patriotinės lietuvių organizacijos, klubai ir kiti vienetai. Svarbu, kad ALTO veikėjai savo kolonijose, nežiūrint į partijų skirtumus (demokratų ar respublikonų), stipriai įsijungtų į politinę veiklą, ypač valdžios rinkimų metu.

Lipdami į aukštą, labai uolėtą kalną, kur žiba laisvės žiburys, skelbkime visiems, kad būtume vieningi, kad vieni kitiems padėtume, kad vienas kito puolimų nusikratytume."

Minėti pasikalbėjimai paskelbti ir kitoje spaudoje, būtent: "Vytyje" su Lietuvos Vyčių prezidente p. Loretta Stukiene, "Laisvojoje Lietuvoje" su LAS c.v. pirm. Marijum Blynu, "Drauge" su A.L. Romos Katalikų Moterų Sąj. pirm. Julia Mack, Bus ir daugiau pasikalbėjimų ir kitoje spaudoje.

VLIKO REZOLIUCIJA 16-TAI PASAULINĖS ANTIKOMUNISTINĖS LYGOS KONFERENCIJAI, ĮVYKSTANČIOJE 1983 M. RUGSĖJO 19 - 23 D., LIUKSEMBURGE
(Vertimas)

Atsižvelgiant, kad Europos Parlamentas 1983 m. sausio 13 d. priėmė rezoliuciją apie padėtį Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, imdamas dėmesį: kad 45 Estijos, Latvijos ir Lietuvos piliečiai 1979 m. bendra deklaracija Maskvoje ragino Jungtines Tautas pripažinti Pabaltijo valstybių teises į tautų apsisprendimą ir nepriklausomybę;

kad dvišaliniemis sutartimis Sovietų Sąjunga garantavo trijų Pabaltijo valstybių jų teritorinę neliečiamybę ir amžiną taiką;

kad Helsinkio Baigiamojų Akto VIII straipsnis užtikrina tautų apsisprendimą ir teisę visiškai laisvai nustatyti, kada ir kaip jos ras tinkamą, jų vidaus ir užsienio politinę padėtį;

kad šių trijų nepriklausomų ir neutralių valstybių okupacija buvo įvykdyta Sovietų Sąjungos 1940 metais pasiremiant Molotovo - Ribbentropo paktą;

kad Sovietų įvykdyta Pabaltijo valstybių aneksija yra nepripažinta daugelio Europos valstybių ir kitų demokratijų, ir kad po jų užgniaužimo aštuonerius metus trukusios karinės rezistencijos ir masinių deportacijų, Pabaltijo tautos ir toliau tęsia kovą dėl laisvės ir gina žmogaus teises nežiūrint į kalinimų, masinių deportacijų ir izoliavimo psichiatrinėse ligoninėse; ir

kad Europos Parlamentas kreipėsi į Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministerius ragindamas pateikti Pabaltijo valstybių klausimą Jungtinių Tautų dekolonizacijos pakomisei ir kad šių tautų nedalia būtų svarstoma Helsinkio Baiginio Akto peržvalgos konferencijoje, ir šiuo remiantis

NUTARĖ, kad 16-oji Pasaulinės Antikomunistinės Lygos konferencija pilnai remia 1983 m. sausio 13 d. Europos Parlamento rezoliuciją apie padėtį Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje ir pažymi, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautos ne pačios pasirinko sovietinę sistemą, bet ji buvo joms primesta jėga ir sąmokslu, ir

NUTARĖ, kad šios konferencijos dalyviai suaktyvintų savo pastangas siekti tautų apsisprendimo bendrai, ir ypač Lietuvos, Latvijos ir Estijos suvereninių teisių vykdymo atstatymo.

Ši rezoliucija buvo pasiūsta WACL (World Anti-Communist League) sekretoriui rugpjūčio 5 d. kad ji būtų įtraukta į konferencijos darbų tvarką. WACL sekretoriatas pranešė VLIKUI, kad Lietuvos klausimas įtrauktas į š.m. rugsėjo 21 d. darbotvarkę. Šioje konferencijoje dalyvavo VLIKO pirm. dr. K. Bobelis ir VLIKO narys inž. L. Grinius.

VLIKO SEIMAS

VLIKO seimas įvyks lapkričio 12-13 d. Detroite, Mich. Pasiruošimo darbams sudarytas komitetas pirmininkaujant Albertui Misiūniui, Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio pirmininkui.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

Pasiuntinybės namo vidaus remontas, su vasaros pertrauka, jau yra baigtas. Likęs yra tik išorinis pastato atremontavimas, kuriuo dabar rūpinasi technikinė komisija.

Vasaros metu, ryšium su PLB Seimu ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresu - Pasiuntinybę aplankė keli šimtai žmonių, vieni grupėmis, kiti pavieniai. Jų tarpe pažymėtini Australijos lietuviai sportininkai ir Australijos, Brazilijos, Prancūzijos, Vokietijos, Kanados L.B. atstovai ir kiti.

Š. m. rugsėjo 10 d. Pasiuntinybėje lankėsi Lietuvos Vyčių Maspeth 110 kuopos vadovaujama 130 žmonių grupė. Ji buvo atvykusi Vašingtonan dalyvauti 1983. IX.11 d. Nekalto Prasdėjimo Tautinėje Šventovėje atnašaujamose Šv. Mišiose už persekiojamą Katalikų Bažnyčią pavergtoje Lietuvoje, atšvęsti Šiluvos Marijos ir Lietuvių Tautos šventę.

Š. m. rugsėjo 10 d. p. Antanas Dundzila įteikė Pasiuntinybei p. Aldonos Valienės dovaną, gražų įrėmintą a.a. Telesforo Valiaus kūrinių "Paskutinis Rytas".

Rugsėjo mėnesį buvo pakabintas ir rėmintas Petro Kalpoکو kūrinyms, vaizduojančias Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo Akto pasirašymą Vilniuje 1918 m. Vasario 16 d.

Pasiuntinybė labai apgailestauja, kad jau trūksta sienose vietos paveikslams įkabinti.

SANDARA

LITHUANIAN THE LEAGUE NEWS PAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone YArds 7-4789
or (312) - 543 - 8198.

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00

UŽSAKYMŲ KAINA:
Suvienytose Valstybėse metams \$10.00
Užsienyje metams \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara

Lithuanian National League of America

ALT SANDAROS CENTRO VALDYBA:
pirmininkas - Povilas P. Dargis,
pirmasis vicepirmininkas - Aleksandras J. Chaplikas,
antrasis vicepirmininkas - Julius R. Kuzas,
centro v-bos sekr. ir organo Sandaros redaktorius - Grožvydas J. Lazauskas,
centro valdybos išd. - Hildė Kuzienė,
Centro valdybos vicepirmininkai:
Alena Devenienė, Antanas Andriulionis,
dr. Algirdas Budreckis, dr. Vytautas P. Dargis, Vyto Uznys.
Kontrolės komisija: Ona Jagėla, Edita Rimkus ir Jonas Galminas.

Svietimo komisija:
Edvina Vankus (Miami, FL),
Edvardas Boreiša (Chicago, IL.), Petras Bružas (Chicago, IL.), Antanas Sukauskas (Detroit, Mich.), dr. Algirdas Budreckis (Boston, MA.), Vaclovas Prūsas (Chicago, IL.), Juozas Ruovskis (Los Angeles, CA), Stepas Paulauskas (Cicero, IL), Elena Prekerienė (NY).
Teisinis patarėjas: dr. Kazys Šidlauskas
ALT SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAS:
840 West 33rd Street, Chicago, IL. 60608.

Vilniaus užgrobimo dieniai

IŠ KARO ŽYGIŲ SU LENKAIS

Arėjas Vitkauskas

Yra toks žinomas paveikslas, vaizduojas didįjį tautų persikėlimą.

Priešais matomas jaučiais pakinkytas sunkus vežimas, su ratais iš vieno, be lanko ir kitų dalių, kurį lydi stambūs, laukinės išvaizdos žmonės. Jie, rodos, stipriai laiko idukusius jaučius. Šalia eina moterys ir vyrai, visi stiprūs žmonės, galingos išvaizdos. Pilna gabenamų daiktų. Kai kurie vedasi gyvulius ir gyvuliukus. Moterys eina su vaikais. Tolumoje, kur eisenos nesimato galo, tik dulkių debesys iškilę stovi...

Taip ir jauti, žiūrėdamas į paveikslą, įvairius to triukšmingo momento garsus, laukinės komandos žodžius, barnius, jaučių baubimą, ratų girgždėjimą...

Toks turėjo būti istorinis tautų persikėlimas. Ten vyravo laukinių žmonių pirmieji civilizacijos pabūklai: ragai ir pirmapradiškos išvaizdos galvoms dengtuvų, sunkūs kalavijai prie šonų ir kita. Taip turėjo persikelti tautos anuo istoriniu metu: bruzdesys, nuovargis, paskuba, dulkių ir garsų debesys...

Tą rodo minėtas paveikslas, kuris įneša į žiūrėjojo dvasią atitinkamą sunkų: rodos, pats žiūrėdamas atsitraukia iš savo vietos, išėini iš paprastojo gyvenimo, ir nueini, nuaidi, nuklegi su visų tuo persikėlimo žmonių debesiu.

Panašų jausmą man sukelia dar ir vienas atsiminimas iš karo žygių su lenkais, kai jie pagrobė Vilnių. Mūsų vienas žygio momentas visai panašiais pergyvenimais užpildo atsiminimų dvasią. Tai man atsitraukimo vaizdas kaip toks: ne-tai buvo tik persikėlimo reatas vaizdas, kuris nesikartoja.

Reikėjo persikelti per "Viliją-mūsų upelių motutę" ties Kernava. Čiobiškių tiltą, neva, buvo užėmę lenkai, be to, tiesesnis kelias buvo ten, todėl po sunkios žygiuotės per dieną ir visą naktį buvo, pagaliau, pasiekta smėlyne skęstanti Kernava prie Neries kranto, ir ten reikėjo mums pereiti į kitą pusę! Gera pasakyti persikelti į kitą pusę! Padaryk tą, kad nori, jeigu tilto, liepto, ir brastos nėra, o čia vyksta eilė kariškų prikrautų vežimų ir apsikrovusių kareivių...

Klampodami gilų smėlį, perėjome Kernavos apylinkę ir patį miestelį ir pasukome į Neries pakrantės mišką. Šia kryptimi buvo galima rasti patogiausią persikėlimo vietą.

Ten, kur kitame krante, kaip siena, stovėjo aukštas krantas su įėjimu, protarpyje, į kaimą, mes prie Neries sustojome. Pas mus - nė vienos valtelės! Kitoje pusėje jų keletas matėsi.

Pradėdami ruoštis persikėlimo žygiui, turėjome, žinoma, neužmiršti, kad kas valandėlę gali pasirodyti priešas, todėl kareivių grandinė miške kaip ir uždarė į laumės juostos lanką visą sustojusią perkeltinąją per upę sudėtį.

Vienas grandinės lanko galas ir kitas buvo prie upės, kad būtų saugiausias persikėlimo darbas. Pirmiausia, teko ir nustebti, kad iš anos pusės labai greitai atsirado ir atplaukė su valtelėmis valtinkai, ko nebūtų buvę galima taip greitai sulaukti, jeigu tai nebūtų buvęs tikras lietuvių kaimas.

Bet ir atvykę žmonės, dar valtelėse išžiūrėję į gurguolę ir kareivius, išsižiojo iš nusistebėjimo ir valandelei sustingo, kai išgirdo:

- Padėkite persikelti į aną pusę!..

Kur čia "padėsi persikelti" su visa ta sunkia pakinkyta gurguole, tais kareiviais su apranga, kad visa valtelė, su savim skaičiuojant, negali talpinti daugiau trijų, keturių žmonių!

O kokia upės srovė toje vietoje!.. Išplaukė nuo ano kranto valtinkai ties viena vieta, o kol pasiekė mus - kuone viso kaimo ilgumu buvo nunešti į šalį!.. Bet - deryboms ir aikčiojimams, aišku, nebuvo vietos, ką suprato ir perkeltinamieji ir pakviestieji pagalbinė pusė.

Kaip sau nori, o reikia būti antroje pusėje, ir gana! - buvo tos valandėlės neužmirštinas klausimas! Štai, tokiu momentu lengvai galima suprasti, kaip iš karto atrodo neįvykdomi dalykai vėliau būna įvykdyti!

Štai, kokių momentu galima suprasti, kaip galėjo pereiti nepereinamąsias Alpes ir sunki, nepaslanki, Hanibalo kariuomenė, su kebliais žygio gyvuliais ir nejudriais pabūklais, ir Suvorovo - to rusų keistojo generolo - išvarginti pulkai, įamžinę savo perėjimu vadinamąjį Velnio tiltą, ir Napoleono vyrai!.. Tegul ne Alpės buvo prieš mus, bet srauni, iš mažo pasisukimo išstruktanti su jauno kačiuko jėga upė, bet tas jos sraunumas ir tos juokingai mažytės valtys ir ta mūsų nemaža persikėlimo belaukianti armija buvo pakankamu įrodymu, kad drąsa ir nedelsimas tikrai pagundo smarkius žygius, anot Suvorovo. (Pabaiga sekančiame nr.)

ALDONA KRULIKIENĖ iš St. Petersburg, Fla., Sandaros skaitytoja, lankėsi New Yorke. St. Petersburgo lietuvių klubo valdybos pavesta užmezgė ryšius su New Yorke - "Jinai ir trys gintarai" muzikiniu vienetu, kurį kviečia atlikti meninę programą St. Petersburgo lietuvių klube spalio mėnesį.

p. Krulikiene buvo apsistojusi pas savo sūnų.

CHICAGOJ

MYKOLAS SIMOKAITIS
DAR LIGONINĖJE

Po sunkios operacijos įvairių organizacijų talkininkas bičiulis Mykolas Simokaitis dar sunkiai serga ir yra šv. Kryžiaus ligoninėje. Juo nenulstamai rūpinasi žmona Regina. Bičiuliai linki jam pasveikti.

LIETUVOS VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ
SĄJUNGOS CHICAGOS SKYRIAUS
SUSIRINKIMAS

Įvyks Sandaros svetainėje, 840 W. 33rd str. Bridgeporte. Pradžia 10 val. ryto, Sekmadienį, spalio 16 d. Susirinkimas šaukiamas anksti rytą, kad nariai po pietų galėtų dalyvauti kituose rengimuose. Atrodo, kad Alfonsas Kizlaitis jau bus sugrįžęs iš medžioklės ir padarys kokią nors staigmeną.

MARGUTIS

2422 WEST MARQUETTE ROAD,
CHICAGO, ILLINOIS 60629
476-2242/476-2271

Margučio radijo vedėjas Petras Petrutis rengia jau ketvirtąjį šiemet koncertą spalio 16 d. 3 val. Jaunimo Centro didž. salėje. Šiemet buvo numatyti trys koncertai, bet dėl didelio žiūrovų antplūdžio teko pakartoti sol. Nelės Paltinienės ir jos vyro Arvydo pasirodymą. Šį kartą Margutis pristatys jaunus atlikėjus, kurie lietuvių tarpe dar nedaug kartų yra pasirodę. Programoje publika išgirs dainininkus - soprana Rūtą Pakštaitę ir baritoną Carmen Valenčiūną De Michel, kuriems akomponuos Robertas Mockus. Taip pat dalį programos atliks pianistas Vytautas Jonas Bakšys.

SĖKMINGA SANDAROS RUDENINĖ
GEGUŽINĖ

Š., m. spalio 2 d. Vyčių salėje įvyko SANDAROS laikraščio rudeninė gegužinė. Prisirinko labai gražus būrys nuoširdžių SANDAROS rėmėjų, bei prijauniančiųjų net 200 žmonių!

Svečių buvo net ir iš Kanados. Prie šeimininkių p.p. Elenos Rūkieneš Antaninos Liorentaitės ir Irenos Boreišienės skaniai paruoštų dešrų su kopūstais, kugelio, balandėlių ir vištuko bei kitų skanumynų, tauriais gėrimais pasistiprindami, grojant Gintaro orkestrui visi linksminosi iki vėlumos.

Buvo gausus dovanų paskirstymas, SANDAROS gegužinės pirm. Teod. Kuzienė ir koordinatėjas Edvardas Boreiša bei SANDAROS red. ir adm. reikš. nuoširdžią sandarietišką padėką visiems prisidėjusiems prie šios gegužinės gražaus pasisekimo.

Dėkojame skanaus maisto paruošėjoms - šeimininkėms - p.p. Elenutei Rūkienei, Antaninai Liorentaitei, Irenai Boreišienei. Ypatinga padėka priklauso Irutei Boreišienei, kuri pagaminė labai skaniais balandėlius.

Nuoširdi padėka priklauso baro partautojai p. Janinai Skamienei, kuri su Edvardu Boreiša rūpestingai aptarnavo "ištroškusiųosius"...

Įėjimo aukas rinkusiam p. Juozui Blažiuviui ir aukas, bei prenumeratos mokesčių rinkusiai p. Edith Rimkienei priklausė mūsų nuoširdi padėka.

Dėkojame loterijos talkininkams p.p. Loretai Rashinski, - Julia Paškevičius ir loteriją pravedusiam p. Juozui Skeiviui.

Dėkingi esame visiems paaukavusiems gražių dovanų loterijai, ypatinčiai p.p. Michelevičiams, Loretai Rashinski, p. T. Kuzienei, p. Vebrai ir kitoms. Dėkojame p.p. Ankams, "Baltic Bakery" savininkams, taip nuoširdžiai visuomet savo skaniais kepsniais paremiantiems SANDAROS gegužinių pasisekimą.

Padėka priklauso visiems, mūsų mieliems svečiams, kurie savo maloniu atsilankymu parėmė SANDARĄ.

* * *

Gegužinėje ir po gegužinės laiškais daug yra atsuntę prenumeratos mokesčius su aukomis. Visiems dėkojame. Aukos bus paskelbtos sekančiame Sandaros numeryje. Daugelis skaitytojų savo laiškuose pažymi, kad Sandara, nors sunku spaudai išsiversti, mažiausiai tuo skundžiasi negu kita spauda, matyt, pasitinkint Sandaros skaitytojų susipratimu remti savo tautinę spaudą.

Visiems už atsiliepiumus dėkojame.

Vaidelis iš sandariečių išvykos brolių Skripkų sodyboje, Lemont, IL. rugsėjo 18 d.

"Aušros" galdynės lietuviai gydytojai

Milda Budrys, M.D.

Baigiantis "Aušros" metams, dar noriu suminėti lietuvių gydytojus, kurie gyveno "Aušros" laikotarpiu. Vieni iš jų "Aušrą" platino, rėmė, net straipsnius rašė, bet ir oficialius "Aušros" bendradarbius nepakliuvo. Kiti buvo dar jauni, bet išaugę "Aušros" ideologijoje, į lietuvišką veiklą įsijungė vėliau, tapdami Varpininkais ir kitų organizacijų nariais. Dar kiti už stipendijas turėjo atitarnauti ir buvo išsiųsti į Rusiją ir ten pasiliko gyventi. Kiti gi grįžo į Lietuvą ir tapo aktyviais darbuotojais. Buvo ir tokių, kurie į visuomeninį darbą visai neįsijungė ir rūpinosi tik žmonių sveikata.

Pirmiausia norėčiau paminėti dr. Vincą Pietarį, kurį mes žinome tik kaip "Algimanto" autorių. Dr. V. P. buvo gydytojas, mokslininkas - tyrinėtojas, rašytojas, istorikas. Jis taip pat parašė "gromatą" ir "Aušrą", tačiau nėra įrašytas į "Aušros" bendradarbius.

DR. VINCAS PIETARIS (1850 - 1902) gimė Vilkaviškio apskr. Mokėsi Marijampolės ir Suvalkų gimnazijoje, o vėliau Maskvos Fizikos-Matematikos fakultete ir Medicinos fakultete. Jis baigė abu fakultetus, įsigydamas dvigubą aukštąjį mokslą. Studijuodamas mediciną, pradėjo domėtis užkrečiamomis ligomis ir daug skaitė šia tema vokiečių, prancūzų ir rusų kalbomis. Kartu su Jonu Basanavičium baigęs Medicinos fakultetą - 1879 metais už stipendiją buvo išsiųstas į Rusiją. Pirmiausia apsigyveno Demjanske, o vėliau Ustiužnoje, kur buvo apskrities gydytojas ir teismo medicinos ekspertas. Už sąžiningą darbą jam buvo suteiktas tituliarinio, o vėliau kolegijos patarėjo laipsnis. Jis taip pat buvo apdovanotas šv. Stanislovo II laipsnio ordinu. Šalia tarnybos vertėsi ir privačia praktika. Savo ligonių buvo laikomas "geriausiu gydytoju pavyzdžiu".

Dr. V. P. parašė daug mediciniškų straipsnių, kurių pirmieji pasirodė 1881-84 metais. Jie visi yra dabar Vilniaus Universiteto bibliotekos rankraštyne. Pirmuoju tyrinėjimo objektu dr. V. P. pasirinko dėmėtąją šiltinę, tačiau jis domėjosi ir kitomis užkrečiamomis ligomis - cholera, plaučių uždegimu, tymais, raupais.

Gyvendamas toli nuo Lietuvos, ilgėjęs savo gimtinės ir dažnai grįždavo namo aplankyti savo brolio ir kitų giminių. Jam rūpėjo ne tik gražūs tėviškės laukai, bet ir visas Lietuvos gyvenimas. "Aušrai" pasirodžius, norėjo susitikti su dr. J. Basanavičium, o perskaitęs Kirkoro straipsnį apie Lietuvą, kurią jis "niekin-gai" apibūdino, dr. V. P. parašė laišką dr. J. Basanavičiui. Dr. J. Basanavičius jo laišką ištiesai įdėjo į "Aušrą" (Auszra 1884 Nr.4) pažymėdamas, kad tai yra

"Išz gromatos d-ro P. i mus raszytos". Rūpindamasis "Aušra" jis parašė laišką ne tik savo draugui dr. J. Basanavičiui, bet ir dr. J. Šliūpiui. Laiške rašytame dr. J. Š. jis smerkė jo ginčus su kun. A. Burba ir ragino dirbti kartu, kad turėtų "daugiau pajėgų dėl atlikimo savo reikalų".

Turėdamas lakią vaizduotę ir matematišką protavimą, sugalvojo pastatyti pavandeninį laivą, kuris išgąsdintų rusus ir jte duotų laisvę lietuviams. Tyrindamas Lietuvos praeitį, kaip ir daugelis kitų, buvo sukūręs teoriją apie lietuvių kilmę. Jo nuomone, lietuvių tauta buvo atėjusi iš Indijos, nes sanskritų ir lietuvių kalbos turi panašių žodžių. Dr. V. P. yra parašęs veikalų istorinėmis temomis ir beletristinių dalykėlių - "Keidošių Onutė" ir kt. Jo didžiausias darbas yra "Algimantas". Dr. Vincas Pietaris mirė 1902 m. Ustiužnoje.

Jam mirus, dr. J. Basanavičius padėjo rūpintis jo raštų išleidimu ir šeimos materialine parama. Susirašinėjo su kun. A. Dambrausku ir A. Olišausku. Iš pastarojo gavo pažadą išleisti V. P. raštų - "Iš mano atsiminimų".

Vincas Pietaris "Algimantas" buvo labai populiarus ir turėjo net 5 laidas. Pirmoji buvo išleista Shenandoah, Pa. o paskutinioji 1978 m. Chicagoje. 1973 m. Lietuvoje buvo išleisti visi Vinco Pietario raštai, bet "Algimantas" į šį rinkinį nepateko.

* * *

Antras gydytojas, kuris "Aušrą" platino, ja rūpinosi ir net parašė straipsnį "Aušrai", buvo DR. JUOZAS RUGYS (1858-1919). Gimė Šakių apskr. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje ir Maskvos U-te, kurį baigė 1885 m. gaudamas gydytojo diplomą. Gimnazijoje būdamas, draugavo su Vincu Kudirką, o studijuodamas Maskvoje padėjo "Aušrai" ir su kun. Burba parašė straipsnį apie lenkujančius kunigus. Baigęs mokslus dr. J.R. apsigyveno Švėkšnoje. Čia jis platino spaudą ir suteikė užuovėją visiems persekiojamiems. Atgavus Nepriklausomybę, skleidė skirstymą į viensėdžius idėją, įsteigė bendrovę "Artojas", kurios tikslas buvo supirkti dvarus ir juos išpardavinėti lietuviams, ir tuo būdu sulaukyti kolonizaciją Lietuvai.

Kaip gydytojas, jis buvo labai mėgiamas ir mirė, kaip "profesijos auka". Jau sirgdamas nuvyko pas gimdyvę ir, išgelbėjęs motinos ir dviejų kūdikių gyvybes, grįžęs dar labiau susirgo ir nepasitaisęs mirė 1919 m. Švėkšnoje.

(Tęsinys sek. numeryje)

kiai. Trakiškiai buvo tik septyni kilometrai nuo Marcinkonių, o Česnulio tėviškė Lavysas apie 10 kilometrų. Lietuviai bėgo į Perloją, toliau nuo lenkų užimtų vietovių, ieškoti pagalbos. Tenai jie suorganizavo nuo 500 iki 1000 vyrų grupę, "a group feared by the Poles". Tai viskas, kas apie šią grupę pasakyta. Toliau tame pačiame, trečiame puslapyje, minima Lietuvos Šalių Sąjunga, "which had recently been founded". Daugiau nieko apie šią Sąjungą. Kokiu būdu ji šioje apylinkėje atsirado, ar ji sudaryta iš naujų narių, ar tik yra persiorganizavusi toji 500-1000 vyrų grupė? Tokiu būdu prieš skaitytoją akis atsistoja dvi neaiškios veikėjų grupės. Blogiausia, kad ši knyga (anglų kalba) yra skirta sveitintuoliams, kurie absoliučiai nieko nežino apie Šalių Sąjungą, todėl knygos leidėjai turėjo išryškinti jos politinę linkmę ir veiklos tikslus. Tai svarbu jau vien todėl, kad Šalių Sąjunga buvo tos apylinkės vyrų suėmimo priežastimi.

Toliau rašoma, kad išvedus demarkacijos liniją, toje vietoje nebuvo likę jaunų vyrų, nes jie buvo pabėgę į Lietuvos pusę. Lenkai paskelbė atsisaukimą, rašydami juos sugrįžti, pažadėdami nebausti net tu, kurie priklausė Šalių Sąjungai. Bet kai lietuviai, pasitikėdami lenkų pažadais, sugrįžo, pirmiausia buvo suimtas Vincas Česnulevičius ir patalpintas Lydos kalėjime. Reikalaudami išduoti Šalių Sąjungos narius, lenkai jį nurengė ir nuogą mušė kol kūne atsivėrė kruvinos žaizdos, tada, palaukę porą dienų, sutinusias žaizdas vėl plakė gumine lazda. Taip žiauriai kankinamas, Česnulevičius Sąjungos narių neišdavė. Tuomet lenkai surinko Žiurių ir Trakiškių kaimo visus jaunus vyrus ir, uždarę Lydos kalėjimą, kas dieną be atvangos mušė reikalauti prisipažinti, kad jie yra Šalių Sąjungos nariai. Po to šešis mėnesius jie buvo išlaikyti kalėjime kartu su lenkų kriminalistais, kurie mūsikius terorizavo, mušė, niekino, pūsdami dūmus ir kaišiodami kojas jiems į veidą. Kai po 6 mėnesių lietuviai išėjo į laisvę, jų vidaus organai buvo baisiai sužaloti. Dauguma liko iki mirties invalidais (psl. 3-4). Tai šitaip krikščionys lenkai melu apgavo lietuvius.

Visiškai tokios pat rūšies klasingu atsisaukimu, okup. Lietuvos komunistams pasisekė iš miško išvilioti nemažai Lietuvos partizanų ir juos nukankinti. Skaitant šią knygą nesimato jokio skirtumo tarp katalikų lenkų režimo jų okupuotoje Lietuvoje dalyje ir komunistų režimo dabar Rusijos okupuotoje Lietuvoje. Nors katalikai visą laiką kaltina komunistus, laikydami juos visokio blogio šaltiniu, bet net komunistai Nijolės Sadūnaitės ir kitų kovojančių už tikinčiųjų teises tardymo metu nekankino, kaip lenkai katalikai kankino lietuvius katalikus. Kartais mūsų katalikiški laikraščiai paskelbia "tiesą", kad tik Dievą (tikėjimą) praradęs žmogus pasidaro žvėrišku. Bet šie lenkų inkvizitoriai nebuvo praradę tikėjimą į Dievą, jie Šv. Kryžiaus kalėjime lankė bažnyčių ir sekmadieniais surakintus kalinius į ją vedė.

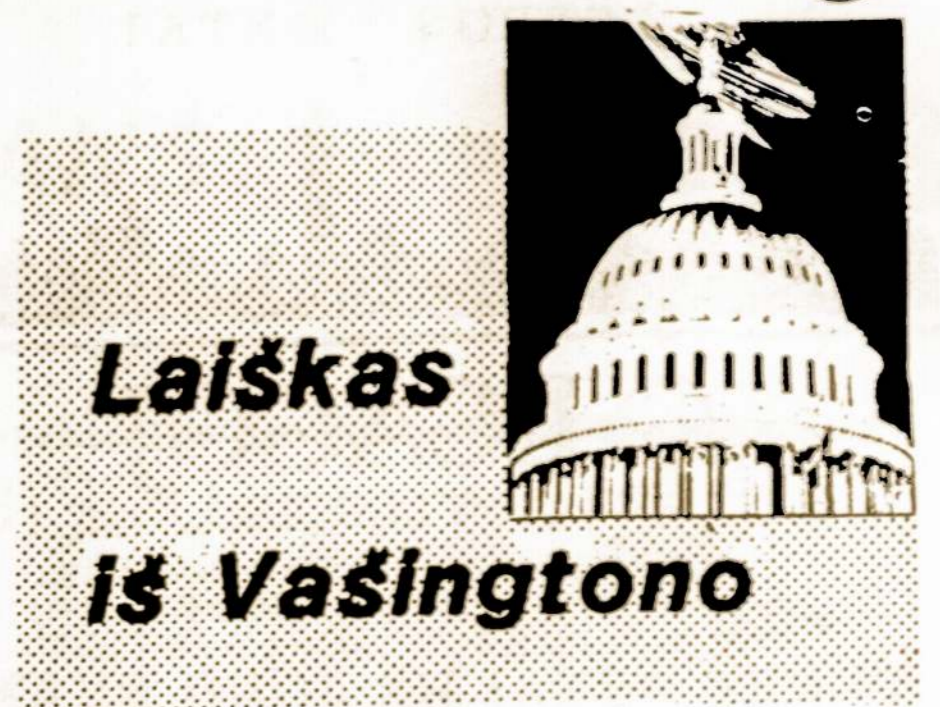
Štai keli katalikiškų budelių kankinimo pavyzdžiai iš knygos XIII, 16, 49, 95,

PETRAS ČESNULIS,
Lenkų kankinys

96 puslapių. Lenkų kareiviai suriše Žybalų parapijos kunigą K. Lajauską nugabeno į mišką ir nužudė. Lenkų raiti kareiviai brutaliai sumušė kun. J. Mincevičių ir taip pat būtų miške nužudę, bet Širvintos ūkininkai pajėgė sudėti 3000 markių, kad jį išpirktų. Toliau pilni puslapiai nužudytų ar nukankintų lietuvių pavardžių. Petriui Česnuliui prie kojų padų buvo pridėtos metalinės plokštelės ir per jas paleista elektros srovė. Po to jį nuogą įmetė į mažą cementinę kamerą (vienutę) iki kelių pripildytą vandens su ledų gabaliukais ir tame šaltyje išlaikė porą valandų. Buvo suimti trys broliai Račinskai-Račiūnai: Stasys, Povilas ir Pranas. Pranas, pats jauniausias, buvo paimtas iš

(Nukelta į pusl.5)

RINKIMŲ TEMA

Laikas bėga. Dar už metų JAV bus prezidento rinkimų įkarštyje. Vašingtonas jau šiandien spekuliuoja, ar prezidentas Rėgenas kandidatuos.

Senatoriaus John Power (R-Texas) pranešimas, kad jis po 24 metų tarnybos nekandidatuos, atnaujino spėliojimus, kad prezidentas Rėgenas apsisprendė 1984 metais pasitraukti. Esą, jei Rėgenas kandidatuotų, jam būtų buvusi reikalinga senatoriaus Powers pagalba ir jis nebūtų leidęs jam pasitraukti.

Konservatyvūs respublikonai, be abejo, negali atsisakyti nuo prezidento Rėgeno kandidatūros. Tai sudarytų didelę riziką visai respublikonų valdžiai, nes pozicijoje esančiam kandidatui yra lengviau būti perrinktam.

Prezidentas Rėgenas kol kas elgiasi kaip kandidatas ir aktyviai išnaudoja visas progas, bandydamas nustatyti savo populiarumą. Joks kitas prezidentas balsuotojų ir žurnalistų atmintyje nemokėjo taip įtikinančiai savo vaidmenis išpildyti, kaip prezidentas Rėgenas. Žmonės, kurie mato jį kalbant, jaučia nuoširdumą net ir tuomet, kai jie žino, jog Rėgeno programa ir vyriausybė elgiasi prieš jų pačių interesus.

Vašingtono reporteriai tvirtina, kad joks prezidentas nebuvo taip mandagiai apklausinėjamas, kaip prezidentas Rėgenas. Reporteriai, tačiau, jaučia, kad prezidentas Rėgenas yra izoliuotas nuo gyvenimo ir sprendimams reikalingų žinių. Tą patvirtina pasitaikanti prezidento klaidos kalbose, klaidingos statistikos panaudojimas ir kartkartėmis naujus prezidento suabejojimai dėl nedarbo, dėl nepasiturinčių, dėl maisto trūkumus pergyvenančių. Reporterių nuomone, prezidentas Rėgenas yra prieinamas tik jo štabo surežisuotomis progomis. Jų nuomone, jis nepersidirba ir yra gana tingus. Lygiagrečiai, reporteriai pripažįsta, kad prezidentas Rėgenas yra gudrus kalkuliuojantis politikierius.

Didžiausias reporterių nepasitenkinimas, kad Baltieji rūmai neleidžia jiems prieiti prie prezidento laisvam apklausinėjimui.

Vašingtono politikos žinovai prezidento Rėgeno vyriausybę vertina, kaip dogmatišką, beveik ideologinę valdžią, kuriai yra svarbiau įvykdyti savo iš anksto nustatytus tikslus, nei rasti atsakymus į valstybės padėties trūkumus. Esą, dabartinė vyriausybė pirma nutaria ką daryti, ir tik po to pradeda ieškoti įrodymų savo tikslo pateisinimui.

Prezidento elgesys, kaip rimto kandidato 1984 metų rinkimuose nieko nesutebina. Pirmiausia, norint būti efektyviu, prezidentas turi išlaikyti įspūdį, kad jis bus valdžioje ir antrą kadenciją. Tai yra būtina, ne tik siekiant kooperacijos Kongrese, bet ir derinantis su užsienio vyriausybėmis. Juk derybos su Rusija, Kinija, net ir Europos sąjungininkais nebūtų rimtos, jei visi žinotų, kad šis prezidentas valdžioje nepasiliks. Beveik visi stebėtojai sutinka, kad prezidentas Rėgenas paskelbęs savo planus pačiu paskutiniu momentu.

Opozicijoje esanti demokratų partija deda daug vilčių 1984 metų rinkimams. Pirmiausia ir svarbiausia jiems yra atgauti daugumą senate ir išlaikyti persvarą atstovų rūmuose. 1984 metų senato rinkimuose bus perrenkamos 19 respublikonų ir 14 demokratų vietos. Iš 19 respublikonų net du - Howard H. Baker (Tennessee) ir John G. Tower (Texas) pareiškė, kad nesileis būti perrenkami. Demokratas Jennings Randolph (West Virginia) pasitraukia pensijon. Vienok Senato rinkimams respublikonai jau dabar turi \$ 15 milijonų, o demokratai vos \$ 1,5 milijono.

Save apskelbusių kandidatų prezidento vieton, kaip visuomet, yra daug. Prezidento Rėgeno arba viceprezidento Bušo stipriausi oponentai bus buvęs viceprezidentas F. Mondale arba Ohio senatorius, buvęs astronautas Jonas Glenn'as. Nepriklausomas kandidatas John Anderson taip pat ruošiasi kandidatuoti. Jo kandidatūra greičiausiai suskaldytų demokratų balsus ir turbūt garantuotų respublikono prezidento išrinkimą.

1983-VIII-25

L. Kasiulis

BALTOJO ERELIO ŠEŠĖLYJE

KNYGOS
IR
RECENZIJOS

Birutė Kemežaitė

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga 1983 m. išleido kankinio Petro Česnulio atsiminimus "Nužmogintieji" anglų kalba, pavadindami "In the Shadow of the White Eagle". Labai gerai padarė. Naujasis pavadinimas yra daug įspūdingesnis, išraiškesnis, paslaptiškum apgaubiantis knygos turinio šūrių tikrovę. Antraštės užuomina skaitytojui tampa mįslingumu, kad lenkiško herbo-erelio tamsaus silueto priedangoje kažkas vyksta. Visą knygą paviršiu tarsi gaubia plėšraus erelio grasa. Lenkai, kankindami ir žudydami okupuotų sričių nekaltus gyventojus, tokiu žvėrišku savo elgesiu patys nusižmogino, bet kankinių nužmoginti nepajėgė. Jie mirė ar išliko dvasiškai ir tautiškai nepalaužti - nenugalėti visoje savo žmogiškoje didybėje, nepasidavę lenkų moraliniam prievartavimui... Todėl pavadinimas "Nužmogintieji" šiai knygai nėra tiek svarus, kiek naujasis.

"In The Shadow of the White Eagle" yra didelės reikšmės knyga - krikščionių lenkų modernios inkvizicijos faktų dokumentas. Petras Česnulis joje nekalba tik-

tai apie savo pergyvenimus lenkų okupuotoje Lietuvoje dalyje, bet vaizdžiai nušviečia 1919 - 1939 metų lenkų imperialistinį siautėjimą, ypač demarkacinės linijos plote, iš kur yra ir pats Česnulis kilęs. Jis aprašo visų jam žinomų lietuvių ir nelietuvių, kankintų lenkų demokratinio režimo kalėjimuose, likimą. Tai graudus Petro Česnulio rašytinis paminklas, bendros kapėtos draugų, išlikusių ir nukankintųjų, atminimui. Tik gaila, kad kilni knygos dedikacija jų nesiekia...

Ir literatūrinio atžvilgiu knyga patraukli. Forma atitinkama tokios rūšies pasakojimui. Kalba taupi (be tuščio, plepauš filosofavimo), sklandi, turininga. Moralinė kančia liejasi su fizine kančia, neteisybe ir laisvės troškimu. Kalba, jausmas ir vaizdingumas sudaro darnią visumą.

1919 - 1920 metais P. Česnulio gyvenamoji vieta buvo neutralioje zonoje. Nei lenkų, nei lietuvių karinės jėgos neturėjo teisės jį įžengti. Tačiau lenkai, per Marcinkonis įsibrovę į neutralią zoną, plėšė, grobė lietuvius, juos mušė ir žudė. Labiausiai nukentėdavo Žiurai ir Trakiš-

GINKIME LIETUVIŲ TEISES

Nepamirškite savo aukos Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave. Chicago, Illinois, 60636.

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui US \$.....

Pavardė, vardas

Adresas

AUŠROS METAI

CHICAGOJ
IR APYLINKĖSE

PENKI METAI BE JONO EVANS

In Loving Memory of
JOHN G. EVANS

Š.m. spalio 7 d. jau sueina penkeri metai kai mirė JONAS, G. EVANS - Sandaros didelis rėmėjas, mecenatas, daug prisidėjęs savo darbu prie sandariečių veiklos.

Jis daug veikė ALTE, Lietuvos Vyčiuose ir buvo nuoširdus kitų organizacijų talkininkas. Sandariečiai ir kitos organizacijos, Jo netekus, labai pasigenda.

NAUJI SANDAROS NARIAI

Broliai Vladas ir Kazimieras Skripkai iš Lemont, IL įstojo į Sandaros 77 kuopą.

Sveikiname ir linkime jiems sėkmės!

DAR VIENAS VAIZDELIS iš sandariečių išvykos į brolių Skripkų sodybą š.m. rugsėjo 18 d. Dešinėje matome p. Skripkų, Prusą ("Pensininkų žinių" skyriaus red.) ir dr. Vytautą Dargį. Ši išvyka surengta Sandaros 77 kuopos pirm. Vyto Uznio iniciatyva ir kitų parama.
*****Nuotr. Ciprijono Genučio*****

LIETUVIAI PENSININKAI

Lietuvių Pensininkų Sąjungos Valdyba ankstesniuose savo posėdžiuose buvo apsvarstę ir nutarę Sąjungos darbuotojams per parengimus ir kitus subvymus pasidarbavusiems suruošti kavutę su užkandžiais, kaip padėką už atliktą darbą.

Rugsėjo 21 d., parapijos svetainėje 5230 S. Artesian Ave., valdybos pirm. S. Vanagūno sukiesta valdyba ir be atlyginimo pasidarbavę organizacijos labai geraširdžiai nariai buvo sukviešti pobūviui.

Susirinkę darbininkai ir valdyba, apie 35 asmenys, prie Vl. Bražionio muzikos draugiškai pasivažiavo ir linksmai praleido laiką.

Tai tuo ir buvo valdybos pirmininko padėka ir atsilyginimas nenuilstamiems darbuotojams ir toliau remti bei dirbti Lietuvių Pensininkų Sąjungos labui.

Juozas Skeivys

ATŽYMĖTA VEDYBINĖ SUKAKTIS

ANTANAS IR ELZBIETA KLEIZAI 1983 m. rugsėjo 25 d. išpūdingai atšventė savo rezidencijoj Marquette Parke, 6447 S. Washtenaw Ave., vedybinio gyvenimo auksinę sukaktį. Nors jiedu šeimos židinį sukūrė Lietuvoj, Slavikų parapijoj, bet nuolat gyveno ir dirbo Kaune. Sovietų kariuomenei užplūdus Lietuvą, jiedu su pabėgėlių banga pateko į Vokietiją Hanoje, dirbo fabrikuose. Amerikiečiai juos išvadavo iš prievartos darbų. Po poros metų laukimo, kaip D. P., atvyko į Čikagą, kur 34 m. išgyvenę išėjo pensijon. Iš uždarbių susitaupę, pradžioje įsigijo namus, įsijungė į liet. draugijų veiklą, ypatingai į ALVUDĄ, paremdami dr. J. Adomavičiaus pastangas. Jiedu padeda BALFUI, prisideda aukomis prie Kronikos leidimo ir kt.

Sūnaus Vaclovo ir jo žmonos Astos didelė pinigine parama, jiedu įsigijo šią didelę rezidenciją. Čia paminėjo šią sukaktį, kur dalyvavo per 40 svečių. Maldą sukalbėjo kun. Juozavičius, dalyvaujant kun. Vaškui, MIC. Virtuvėje darbavosi p. Norvaišienė su padėjėjomis.

Ta pačia proga buvo atžymėta ir Cicero šv. Antano bažnyčios vikaro kun. A.B. Rutkausko 50 metų kunigystės sukaktis. Ciceriečių At-kų meno būrelio vadovė Onutė Šulaitienė pasakė momentui pritaikytus eilėraščius. Svečiai jubiliatams linkėjo sulaukti deimantinės sukakties. ALTO informacijos direktorius kun. dr. J. Prunskis sukvietė dalyvius sveikino raštu. Sveikintimų raštu buvo gauta iš Vak. Vokietijos, Australijos ir iš kitur.

Svečiai buvo pavaišinti skaniais valgiais. Troškuliui nuraminti, putojo šampanas, pasigardžiuojant tortais ir kt. Beje, svečių tarpe buvo daug kaimynų iš įvairių liet. kolonijų. Dalyvė

ROBERT J. ZAPOLIS

Attorney at Law

3208 W. 95th Street, Evergreen Pk. IL.
Phone. 423 - 8330

Member Sandara Lodge 77.
Kreiptis lietuviškai arba angliškai.

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKĄ CHICAGOJE

Įstaigos: 263-5826
Namų: 677-8489

NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO ŽINIOS

Lietuvos generalinė konsulė J. Daužvadienė parašė laišką Korėjos generaliniam konsului, išreikšdama užuojautą dėl barbariško sovietų žygio bei jų nušauto Korėjos lėktuvo keleivių nužudymo. Ji priminė, kad Lietuva ir lietuvių tauta taipgi yra nukentėjusi ir kenčia nuo sovietų klastos ir kruvino smurto. Gen. Konsulas Kyung Yil Jung nuširdžiai padėjo už užuojautos ir paguodos išreiškimą.

Čikagos miesto meras Harold Washington suruošė priėmimą Čikagos konsularinio korpuso nariams. Miesto rotušės oficialiame priėmimų kambaryje meras Washington ir jo kabineto nariai pasisveikino su kiekvienu svečiu ir pasikeitė linkėjimais. Priėmime dalyvavo gen. konsulė J. Daužvadienė ir vice konsulė M. Kraučiušienė. Priėmimo protokolą tvarką prižiūrėjo mero įstaiigos protokolo šefė Rosalija Locaitytė-Clark.

Jau ketvirti metai vice konsulė yra kviečiama į Arlington Heights aukštesniąją mokyklą. Europos istorijos pamokose padaryti pranešimą ir praveisti pašnekesį apie okupuotos Lietuvos dabartinę būklę.

Arlington Memorial Library patalpose šimet vėl bus pspuošta lietuviška eglutė. Eglutė puoš ir kelias šiaurinių gaminimo pamokas praves vice konsulė M. Kraučiušienė.

UŽSISAKYKITE SUKAKTUVINĘ "AUSZRA"

Lietuvių Istorijos Draugijos valdyba surinko visus numerius pirmo lietuviško laikraščio "AUSZRA", išleisto spaudos draudimo metu M.L. Prūsijoje 1883-84-85-86 metais.

"AUSZROS" 100 metų jubiliejaus proga 1983 metais spausdina 2 knygas po 700 puslapių. Knygos įrištos kietais viršeliais ir kainuos po 20 dol.

Lietuvių Istorijos Draugijos reikalų vedėjos ir kasininkės adresas:

Alicija Rūgytė
6547 S. Washtenaw Ave.
Chicago, IL 60629 Tel 312-776-3209

ST. CASIMIR MEMORIALS, INC.

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILL 60655

We have the largest selection of monuments in the City.

SENIAUSIA LIETUVIŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ IR DIRBTUVĖ.

Didžiausias pasirinkimas. Pagal užsakymą Lietuvių Tautinėse Kapinėse pastatė didžiulį steigėjams paminklą ir daug kitų. Savininkai Wm. Nelsonas, Jr. ir Lilian F. Dulys. Vienas blokas nuo Liet. šv. Kazimiero kapinių. Telefonas - 233 - 6335.

MR. ANTHONY'S BANQUET HALL

Savininkai - Petras ir Rita Dūdos, Sandaros skaitytojai ir rėmėjai

Ruošdami kuria nors progą pokylį ar vakarienę, prašau turėti galvoje

MR. ANTHONY jaukias ir gražias sales, esančias
7348 W. Irving Park Road, Norridge, Ill. Tel. 453-2106,
kur tikrai rasite malonų patarnavimą ir puikų, pagal jūsų pasirinkimą, maistą prieinamomis kainomis.

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius
VALANDOS

Kasdien 9 - 8 val. vakaro

Sekmadieniais uždaryta

6529 So. Kedzie Ave.

- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI

IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba:

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

Telefonas 778 - 1543

CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

CHICAGO, Illinois 60629

Office - 436-7878

VLADAS ŠIMAITIS, J. D.

Res. 839 - 5568

Registered Broker

BRIDGEPORT DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas

ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI
IR NEBRANGŪS

Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakare

Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA

ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.

WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH section

EDITOR
Antanas Adomenas
7151 South California
Chicago, Illinois 60629

MŪSŲ ŠAKNYS: The Compass and Level

Dr. Algirdas Budreckis

in Old Lithuania

Freemasonry is not a new development in Lithuania. The present rites appeared in the 18th century. Under the aegis of the young monarch Stanislaus August Poniatowski and liberal magnates, the Freemasons tried to establish humanitarian ideals in the Commonwealth of Poland - Lithuania.

ressive ideas and foster charity. They believed in fraternity and mutual assistance. However, their major shortcoming was that they battled against specific and isolated evils and not against the fundamental evils of the Polish - Lithuanian Commonwealth; political anarchy and serfdom (baudiava).

Their "Golden Era" was the Four Year Sejm which they dominated. In 1789 the Masons' ranks were split over the attitudes toward the French Revolution. Although they played a leading role in the Sejm of 1788-92, at that very time discord among the Freemasons was brought on by the appearance of French-style Jacobin clubs in Warsaw, Krakow and Vilnius in 1790-1791.

Stanislovas Soltanas (1758-1836), Marshal of the Grand Duchy of Lithuania, provides us with a vivid portrait of the enlightened and patriotic Freemason of the 18th century. This Lithuanian magnate of Gardinas county joined the newly-established lodge "Tobuloji Lietuvos Vienybė" which was formed by Ignacas Potockis in 1781 in Vilnius.

He opposed the reactionary, pro-Russian Confederation of Targowice. When the Targowician confederates came to power, Soltanas together with the Freemason Ignacas Gubauskas formed a resistance center in Vilnius in the summer of 1793. This resistance center paved the way for Kosciuszko's rebellion in Lithuania.

He returned to Lithuania a few years later, when amnesty was proclaimed. In 1811 when Mykolas Kleopas Oginskis (a prominent Mason) proposed a project to tear Alexander I to re-establish formality the Grand Duchy of Lithuania. This project was backed by brother Masons L. Plateris, Ksaveras Lubeckis, K. Sulistrovskis and S. Soltanas.

In 1738 the first Masonic Lodge in Poland was set up by A. Rutkowski. Other lodges were set up by S. Mniszech, A. Mokronowski and K. Jablonski in 1742. At first German and French were the languages used in the Polish lodges. After 1744 the Masonic lodges fell into abeyance under the onslaught of papal bulls.

The first Masons in Lithuania, after the Čartoriskis, were Ignacas Oginskis, Jurgis Vielhorskis and Karolis "Panie Kochanku" Radvila who while in exile after the failure of the Confederation of Bar organized a lodge in 1769 among Lithuanian emigres in Hungary.

In 1780 the Vilnius Masons as their Polish counterparts split into three groups: the pro-French "Bon Pasteur", the pro-German "Zum Tempel der Weisheit", and the pro-Commonwealth "Gorliwy Litwin."

In 1781 - 84 the Polish Freemasons attempted to create a nation-wide organization. General meetings were called in the so-called "Wielka Loza Warszawska" to decide general disputes. The Wielki Wschod Polski (patterned after the Grand Orient) was set up in 1784.

The aims of the Polish and Lithuanian Masons were to fight against intolerance and superstition, to spread prog-

THE LITHUANIANS

VILNIUS DISPUTE
ON OCT. 9, 1920 POLAND SEIZED VILNIUS, THE ANCIENT CAPITAL OF LITHUANIA, AND VILNIUS REGION VIOLATING SUVALKI PACT.
JOSEF PILSUDSKI
PRESIDENT OF POLISH REPUBLIC (1919-22) AND DICTATOR (1926-1935) WAS A POLONIZED LITHUANIAN DESCENDING FROM LITHUANIAN GRAND DUKES—WAS BORN IN 1867 NEAR VILNIUS.
LITHUANIA HAD A POPULATION OF 3,200,000 BEFORE HER MUTILATION.
WAYSIDE CROSS OF LITHUANIA
THOUSANDS OF CARVED CROSSES DOT LITHUANIAN COUNTRYSIDE. NO TWO BEING ALIKE.

THE PRESIDENTS OF LITHUANIA

Pres. ANTANAS SMETONA

Pres. ALEKSANDRAS STULGINSKIS

Pres. KAZYS GRINIUS

THE PRESIDENTS OF LITHUANIA:

ANTANAS SMETONA (1919 - 1920), ALEKSANDRAS STULGINSKIS (1920 - 1926), KAZYS GRINIUS (1926), ANTANAS SMETONA (1927 - 1944).

by Anthony D. Yuknis

(To be continued: pages

14, 15, 16, 17, 18)

On September 21, 1812 he took a two month leave of absence "for health reasons". He returned after van Hogendorf was removed. On December 9, 1812 Soltanas and the Lithuanian Provisional Government retreated with the French Army, first to Warsaw, then to Dresden.

BALTOJO ERELIO ŠEŠĖLYJE

(Tąsa iš pusl. 3)

gimnazijos suolo, net nežinodamas kodėl. Tardymo metu nuo brutalaus mušimo ir kankinimų buvo taip sužaloti jo plaučiai, kad kraujui tekant iš burnos, jis 1936 m. mirė Lukiškės kalėjime. Štai, kaip buvo kankinamas geriausias Petro Česnulio draugas bendrapavardis Vincas Česnulis.

Prasidėjus karui ir vokiečių lėktuvams bombarduojant Lenkiją, kaliniai iš Šv. Kryžiaus kalėjimo, surakinti sunkiomis geležies grandinėmis, negaudami nei maisto, nei vandens šimtus kilometrų buvo varomi į Lenkijos gilumą. Tai buvo vokiečiai, baltarusiai, ukrainiečiai, čekai, slovakai ir lietuviai. Kai vienas nusilpęs suklupdavo negalėdamas eiti tolyn, lenkų inkvizitorius Pokrywka nušaudavo ir tą, su kuriuo jis būdavo surakintas. Knygos 224 psl. yra graudus atsitikimas. Kaliniui

kritus, antrasis stengiasi jį pakelti, bet neturėdamas jėgų, pats suklupęs į lenkų būdėlį pakelia pilnas ašarų, pasigailėjimo maldaujančias akis, bet krikščionis lenkas kulka perveria jų abiejų širdis.

Tai rodo, kad ne bedieviškas komunizmas, bet imperializmas yra didžiausia pabaisa ir Pasauliui grėsmė. Visi okupantai yra vienodi žvėrys, ir tikintys ir bedieviai, jų visų yra vienas imperialistinis tikslas, bet kokiomis priemonėmis išlaikyti savo grobį... Tačiau tikintys lenkai, okupavę Vilnių ir jo sritis, daug stipriau smaugė lietuvių kalbą ir žudė mūsų tautinę kultūrą, negu komunistai dabar Sovietų Rusijos okupuotoje Lietuvoje. Jeigu 1939 metais Lietuvos būtų okupavę lenkai, tai šiandien Lietuvoje nebūtų jau nei vieno lietuvių kalbančio lietuviškai...

Ši knyga yra verta visų lietuvių dėmesio. Ji yra tinkamiausia dovana angliškai kalbančiai visuomenei bet kokia proga. Būtų kilnus mostas, jei lietuviai, nupirkę šią knygą, ją padovanotų kurio nors universiteto bibliotekai, ar kitai mokslo įstaigai, arba pasiųstų kokiam nors amerikiečių laikraščiui. Tokiu būdu iš savo pusės atiduodami pagarbą ir kuklią auką tų didvyriškų kankinių atminimui.

Knygos kaina 15,00 dol. Ją galima užsisakyti šiuo adresu: Petras Česnulis, 70 Main St., Paris, Ont. Canada, N3L 1E6. Visas pelnas skiriamas Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos kultūriniam reikalams.

"In the Shadow of the White Eagle". Petro Česnulio atsiminimai. Išleido Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga. Viršelį piešė dail. T. Valius. Redavo Audra Česnulis. Kaina 15 dol.

ATKARPA
Sandaros prenumeratos pratęsimui

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.
Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS:.....

KASA Lietuvių Federalinė Kredito Unija

susijungusi su
Lietuvių Fondo Federaliniu Kredito Kooperatyvu

Aktyvai virš 16 milijonų dol.

Moka:

MARQUETTE PARKE:
2422 W. Marquette Rd.
Chicago, IL, 60629
Telef. 737 - 2110

CICERO:
1445 So. 50th Ave.
Cicero, IL, 60650
Telef. 656 - 2201

Kasos valandos:
Pirm. 2:00 - 6:00
Treč. 2:00 - 6:00
Šešt. 10:00 - 12:00

Antr. 3:00 - 6:00
Ketv. 3:00 - 6:00
Šešt. 10:00 - 12:00

9% už taupomąsias sąskaitas
9.43% už 90 dienų indėlius
10% už 6 mėn. indėlius
10.5% už 1 metų indėlius
11% už 3 metų indėlius
Skolina tik savo nariams geresnėmis sąlygomis ir žemesniais nuošimčiais negu bankai ar kitos finansinės institucijos. Paskolos nuo 12.5%

Kiekviena sąskaita apdrausta Federalinės valdžios iki \$100,000.00

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS KAMPĖLIS

Isteigta 1896

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS
ADRESAS - 840 West 33rd Street,
Chicago, Illinois, 60608.

MALŪNAI

Lietuvoje gornos jau žinomos akmenis laikotarpyje. Seniausias gornų tipas yra trinamos gornos. Tai akmeninė gelda, kurioje sutrinami grūdai apvaliniu ar plokščiu akmeniu. Vėlesniais laikais išsivystė rankomis sukamos rankinės gornos. Lietuvoje rankinės gornos aptiktos viršutiniuose piliakalnių sluoksniuose.

Iš pradžių grūdų malimas buvo moterų ir vergų rankų darbas, skirtas tik šeimos reikalams. Atsiradus verslams, miltams gaminti, pradėta naudoti vandens ir vėjo malūnai, ir nuo 1785 m. (Anglijoje) garo energija - gariniai malūnai. Turima žinių, kad graikai jau apie V -to amžiaus pr. Kr. vidurį turėjo vandeninių malūnų. Vėliau jie išplito Romos imperijoje ir kituose Europos kraštuose. Vėjiniai malūnai, būdami komplikotesni, atsirado vėliau.

Lietuvoje taip pat anksčiausiai minimi vandeniniai malūnai. Jie priklausė valstybei ir dvarams, valstiečiai neturėjo teisės jų statyti. Yra žinių, kad Jogaila 1387.11.17 užrašė Vilniaus vyskui vandeninių malūnų Tauragnų ir Dambrovno srityse. XV amžiaus pradžioje yra žinių apie vandeninių malūnų statybą.

Mano krašte, kur gimiau ir augau, kiekvienas didesnis kaimas turėjo malūną. Kaimuose malūnai buvo mūriniai ir mediniai. Mūriniai malūnai, beveik visi buvo pamūryti iš akmens, nes tai buvo pigiausia ir stipriausia medžiaga statybai, kalkes gamindavo vietoje.

Malūno viršų vadindavo kepure. Kepurės būdavo medinės, apvalios, juodai nudažytos. Iš kepurės priekio iškištas storas rąstas ir prie jo galo pritvirtinti sparnai. Sparnai suka rąstą, o rąstas suka visą malūno mechanizmą. Kepurės užpakalyje, lyg pristatytas pailgas priestatas, kuriame yra didelis, nestoras, su grioveliu medinis ratas. Rato griovelyje guli geležinis rėžis, kuris neturi galų ir siekia žemę.

Kai rėžį traukia žemyn, ratas sukasi ir suka malūno kepurę su sparnais prieš vėją. Antras rėžis pritvirtintas prie kepurės stiprios delbos, o delba prie mechanizmo stabdžių.

Rėžį patraukus žemyn, stabdis pasiliuosuoja ir sparnai pradeda sukstis, vėl patraukus rėžį - stabdis sustabdo sparnų sukimąsi. Mediniai malūnai buvo mažesni ir visai maži. Didesniųjų medinių malūnų konstrukcija buvo tokia pat kaip ir mūrinių.

T M D

Konstrukcija mažųjų medinių malūnų buvo paprastesnė - ne taip sudėtinga. Kepurės neturėjo, buvo paprastas stogas. Sparnai buvo pritvirtinti prie stogo galo, iškišto rąsteliu. Malūno apačioje būdavo pritvirtinta ilga, stipri gegnė ir, kai reikėdavo atsukti sparnus prieš vėją, tai sukibdavo du, trys vyrai už gegnės ir malūną su sparnais pasukdavo pastatydami prieš vėją. Jei vyrai neįveikdavo pasukti, tuomet pakinkydavo arkli.

1923 m. surašymo duomenimis Lietuvoje buvo: vėjinių malūnų 513, vandeninių - 443, garinių - 193 su 60 lentpiūvėmis. 1937 m. iš viso buvo 2031 malūnas su 70 mil. litų kapitalu.

Be to, Nepriklausomoje Lietuvoje buvo išsivystę ir motoriniai malūnai (daugiausia miestuose), kur varomai jėgai nereikėjo nei vėjo, nei vandens.

Vilius Variakojis

LIETUVOS VĒLIAVA

Lietuvių tautinės vėliavos spalvų geltona, žalia, raudona - parinkimas yra paprastai priskiriamas dr. Jonui Basanavičiui. Tai nėra visai teisinga, nes dr. J. Basanavičius dar Didžiajam Vilniaus Seimui pasiūlė raudonos spalvos vėliavą, kuri nebuvo priimta.

1917 m. birželio 8 d. vadinamo Vilniaus "Konsorcijaus" susirinkime dr. J. Basanavičius bute jis vėl pasiūlė raudoną vėliavą su vyčiu ir tai dalyviams buvo priimtina, kaip valstybinė vėliava. Beieškant paprastesnės tautinės vėliavos buvo priimta, kad žalia ir raudona yra dažniausios tautinių rąstų spalvos. (Prūsų lietuviai nuo 1660 m. vartojo žalia, balta, raudona spalvas). Posėdis įgaliojo dailininką A. Žmuidzinavičių nustatyti tautinės vėliavos spalvas.

1917 m. rugsėjo 17 - 23 d.d. Vilniaus konferencijoje buvo sudaryta komisija iš dail. A. Žmuidzinavičiaus, T. Daugirdo ir dr. J. Basanavičiaus tautinės vėliavos projektui užbaigti.

Valstybės Taryba vėliavos klausimą svarstė dar 1918 m. balandžio 24 d. ir iš daugybės projektų priėmė (gulsčiai išdėstyti) geltona, žalia, raudona spalvų tautinę vėliavą. Valstybės Taryba taip pat priėmė valstybinę vėliavą vyšniavame fone.

Idomu, kad 1918 m. priimtoji tautinė vėliava yra labai panaši į Bulgarijos - balta, žalia, raudona - vėliavą. Dr. Jonas Basanavičius daug metų gyveno Bulgarijoje ir dalyvaudamas tautinės vėliavos projektų komisijose turbut į šį panašumą atsižvelgė.

- L

Pakilkime iš ydų

Mūsų tautą kankina trys ydos:
Tarsi dykumoje sausra...
Jos per šimtmečius tapo įgytos;
Jos šiandieną tautoj tebėra.

Pirmoji - prigijusi yda -
Aistringa garbės pajauta...
Antroji - tai, piktas pavydas...
Trečioji - niekšinga klasta.

Trys ydos šimtais dar suskyla,
Kaip stiklo maži trupiniai...
Iš čia ir pavojai iškyla,
Klaidose paskęst amžinai.

Ištroškę garbės, paslankiai visada,
Prie stalo atras pirmą vietą...
Ir taure pakels - "Tegyvuoją Tautą!"
Paskui išvažiuos su karieta.

Jei Dievas talentą kuriam dovanojo,
Garbėtroškos stums jį į šalį!
Jie mano, jog "dirba" nors tik laiką eikvoja...
Tiems klika prisegs dar medalį!

O kiek prisidengę voratinklio šyvu,
Garbėtroškų siaučia pavydu apsalę.
Klastoja - savų nematydami ydų,
Ir šaukia: - "Kovojam" už pavergtą šalį!

Pavydas pas žmonęstoks didis,
Jis siekia ir žemę, ir dangų.
Jis dengia lyg gedulo šydas,
Išsiviją ir Lietuvą brangią.

Net ir šventraštis pavyzdį rodo:
Kad žmogus yra silpnas ir menkas.
Jo viso gyvenimo gonas,
Apvaldo nematomos rankos.

Kainas, štai, užmušė brolių!
Dėl garbės ir pavydo iškyla karai!
Vadai milijonus palaidoję moly,
Ir patys, kaip dulkės, išnyko senai.

Mes klastą užtinkame knygoj,
Žiūrėkit: - Kęstutį pasmaugė lenkai!
Tik Vytautas, išvengęs tėvo likimo:
Nuo pusbrolio keršto pasprukęs slapta.

Antai Želigovski's devintojo spalio.
Įvykdė Pilsudskio sprendimą!
Jie buvo lietuviai! - tik be tautinio kelio,
Atliko klasta užgrobimą!!!

Klatinga veidmainių veiklos savavalė!
Valdyti kitus jie save išsirinko!
Vertėtų prisegti "vadams" po erelį,
Kuriuos pats likimas "garbingai" parinko.

Bažnytinė Kronika kraujų parašyta,
Tai paliudys ir jaunas, ir senas!
Kad Dievas seniai viešumoje išvytas,
Lietuvoj katakombose gyvena!

K.G.B. užmušė Laurinavičių Bronių!
Ir kiek dar nužudė kitų kunigų!..
Tai garbėtroškos, niekšai - atėjūno tirono,
Samdyti žudikai! - Tėvynės vaikų!

Ramanauskaitė Dievą mylėt pamokino,
Vaikučius: - "Tėve mūsų"... ir "Sveika Mėrija"...

Tuojaus pasalūnai jai rankas surakino,
Ir į Astravo teismą išgrūdo "Gudijoj"!

Šiandieną dorybė pavirto į blogį,
Ir blogis pražydo "dorybe" ...
Ir veda mūsų tautą kaip aklas neregį,
Į klaidią skriaudų begalybę!

3

TEVAS, SŪNUS IR ŠVENTOJI DVASIA

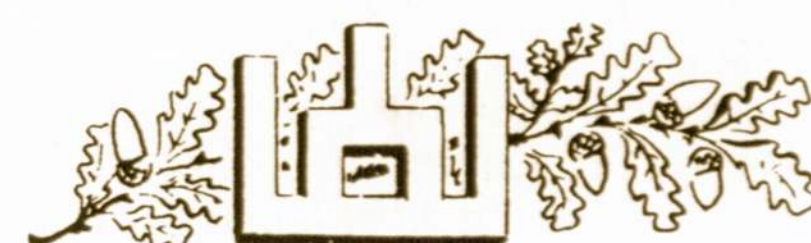
Taigi mes, kurie esame šiek tiek susipažinę su žmogaus prigimties sudėtimi, visai nesistebime matydami šias viena kitai priešingas nuomones; nes kitą klaidingą pusę esantieji vėl tvirtina, kad Jėzus buvo tik paprastas žmogus; kad Jis gimė kaip ir kiti žmonės; kad Juozapas buvo Jo tėvas, ir t. t. Čia pasirodo kaip pavojinga yra nusikreipti nuo aiškių Dievo Žodžio mokinių.

Nebereikia Biblijos Studentams sakyti, kad Biblijoje nėra nieko pasakytą apie Dievo trejybę. Šventajame Rašte randasi tik vienas tekstas, kuris cituojamas trejybės patvirtinimui. (1 Jono 5:7, 8.) Šis tekstas niekad necituoja mokytesnieji, nes jie visi žino, kad jis netikras, delto, kad septintame šimtmečiuose buvo pridėta prie jo keletą žodžių, kurių nerandama nėvėname iš ankstybesnės datos Naujojo Testamento rankraščių. Ir šitie pridėtieji nereikalingi žodžiai padaro minėtąjį tekstą nebesutinkantį su protu. Atsiskleidę savo Biblijas šioje vietoje jūs galite išbraukti pridėtuosius žodžius, kaip juos randame 7-je eilutėje:

... "Nes trys yra, kurie liudija danguje: Tėvas, Žodis ir šventoji Dvasia, ir tie trys yra viena"; ir aštuontoje šituose: "Ir yra trys, kurie liudija žemėje."

Adresas: Joe Gramontas
5421 So. Mozart St.
Chicago, Ill. 60632

Kurie įdomaujatės, prašome parašyti atvirlaiškį, gausite dovanų įvairių knygų - knygelių.

Kodėl taip įvyko - Dievas težino!
Vergija, baudžiamos palikimas,
Tauta iš senovės šią apraišką žino,
Kad nuolat jai graso likimas!

Kryžiuočiai ir slavai mus krikštinti troško,
Kardus pakabinę kryžiaus ženklui!
Tautos gerė kraują, kaip hienos ištroškę,
Pavertė miestus kauburais pelenų!

Bet tai svetimųjų darbai pragaištingi,
Mūs Lietuvai augti neleido...
Bet mūsų tauta užsimojo ryžtingai,
Nuplaut Nemune savo veidą!

O mes juk lietuviai - tautos avangardo,
Išnešim bendrai jos likimą!
Pamyne ydas - širdžių nesužeidę,
Pagerbsim tėvų atminimą!

Jonas Gediminas Žaibas

BALTIC BAKERY

Chicago, Illinois
4627 SOUTH HERMITAGE AVE Tel. LA 3-1510

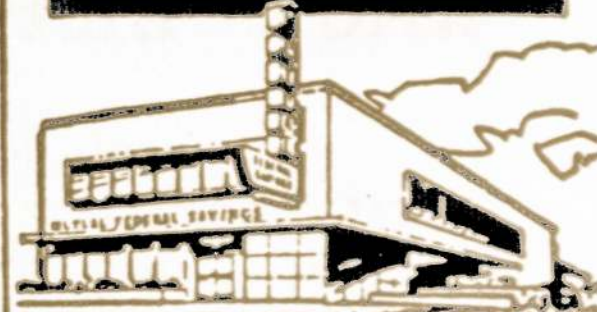
Chicago, Illinois
2616 WEST 69th STREET Tel. 737-6784
Savininkas JUOZAS ANKUS

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%
Paid and Compounded Quarterly
OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon. - Tue. - Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

Laidotuvių Direktorai MAŽEIKI-EVANS

Laidojame iš
2424 W. 69th Street

737-8600

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Aikštė Automobiliams Statyti

Nuo
1914 Metų

Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą

Mes norėtum būti Jums laimingi ir ateityje

MIDLAND SAVINGS

& LOAN ASSOCIATION

4040 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60632

Phone 254-4470
Ir 8929 So. Harlem Ave.
Bridgeview, Illinois 60455
Phone 598-9400

2657 W. 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400

Sąskaitos
apdraustos
iki
\$ 100,000